

Lausunto 11.7.2025

Ympäristöministeriö

PL 35

FI-00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.ym@gov.fi

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto uuteen lakiesitykseen. Olemme asukasyhdistysten edustajia ja yksityisiä kiinteistönomistajia Espoon, Kirkkonummen ja Pirkkalan kunnista. Nämä alueet edustavat voimakkaasti kasvavia vanhoja asutusalueita, joiden kaavoitus tasapainoisesti eri sidosryhmien osalta on haasteellista ja vaatii erityistä huolellisuutta.

Yleisiä kommentteja

Alueidenkäyttölain tavoitteet ovat mielestämme hyviä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota niihin kohtiin lakiesityksessä ja sen perusteluissa, joiden emme näe täysin tukevan lain tavoitteita tai jotka ovat näkemyksemme mukaan jopa ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Samoin nostamme esiin tiettyjä määrittelyjä, joita pitäisi täsmentää.

Lakiehdotusta ei ole useissa kohdissa ajateltu kaavoitettavan alueen asukkaiden tai maanomistajien kannalta, vaikka asuinkiinteistö on useimpien merkittävin omaisuus ja perustuslain 19 § velvoitteen mukaan julkisen sektorin tehtävänä on tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Suomalaisista yli 70 % haluaisi Suomen omakotiliiton mukaan asua pientalossa. Jo Perustuslain 15 § (Omaisuuksien suoja) mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Tätä periaatetta tulee kunnioittaa myös alueidenkäyttölaissa.

Yle:n uutinen 30.6.2025 <https://yle.fi/a/74-20168682> Pirkkalan kaavoituksen ongelmista asukkaille oli päivän luetuin ja sai yli 200 kommenttia, mikä osoittaa, että aihe on akuutti monessa paikassa Suomessa. Kommenttiemme perusteluihin olemme poimineet esimerkkejä Pirkkalasta, Pohjois-Espoosta ja Kirkkonummelta.

Tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan selkeitä vaatimuksia, jotta ongelmilta vältytään. Esimerkiksi ”ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa” jää tulkinnanvaraiseksi ja voi aiheuttaa runsaasti valituksia. Myös tuomioistuimet ovat tulkinneet tätä lausumaa tavalla, joka ei aina vastaa kansalaisten oikeustajua. Millä perusteilla vaikutus kaavoitetun alueen voidaan tulkita kohtuuttomaksi maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle?

Lakiesityksen perusteluiden kohdassa 4.2 Pääasialliset vaikutukset / 4.2.1.1. Vaikutukset kotitalouksiin, on jätetty mainitsematta merkittävä yleiskaavan vaikutus kotitalouksiin: vuosikausia kestävä rakennus- ja toimenpidekiellot, jotka laskevat kiinteistöjen arvoa ja estävät niiden myyntiä. Asemakaavan vaikutuksista hankalimpia on kunnan oikeus muuttaa aiemmin asemakaavoitetun

alueen kaavaa. Jo maakuntakaava vaikuttaa kotitalouksiin mm. uusien tielinjauksien ja ratojen suunnittelun kautta.

Asumisen laadun parantaminen, huoltovarmuus ja turvallisuus eivät aina kulje käsi kädessä tiiviin täydennysrakentamispolitiikan kanssa. Haja-asutusalueella on häiriötilanteissa helpompi järjestää asunnon vesihuolto ja lämmitys infran toimivuudesta riippumatta. Haja-asutus isoilla tonteilla tukee luonnon monimuotoisuutta paremmin kuin tiiviit asemakaavat asfaltoiduin pihoin ja nurmikentin. Ihmiset ovat haja-asutusalueen monesti valinneet nimenomaan luontoarvojen vuoksi.

Yleiskaavoituksessa ja asemakaavoituksessa tulee huolehtia riittävästä viheralueista asuinalueiden virkistyskäyttöön sekä ilmastonmuutoksen aiheuttaman kuumenemisen viilentäjinä että ilmanlaadun parantajina. Viheralueiden terveysvaikutuksista on tutkittua tietoa. Kaavoitettavan asuinalueen viher- ja virkistysalueita ei kuitenkaan saa kohdentaa yksityisten maanomistajien maille ja yksityisten omakotitalojen tonteille, vaan ne tulee sisällyttää kunnan tai muun julkisen tahon hallinnassa oleviin alueisiin.

Esitämme seuraavien kohtien muokkausta lakiesityksessä vastaamaan paremmin lain tavoitteita:

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

6 § veloitetaan huomioimaan myös väestönsuojelun ja huoltovarmuuden tarpeet aluesuunnittelussa. Maakunta- ja yleiskaavoja laadittaessa tulee huomioida sisäministeriön ja pelastuslaitoksen hallinnonalaan kuuluvat väestönsuojeluratkaisut jo olemassa olevan sekä uuden asutuksen osalta. Väestönsuojien lisäksi tähän kytkeytyvät keskeisesti evakuointisuunnitelmat. Erityisesti tarve kytkeytyy pykälässä 7 tarkoitettujen tuotantolaitosten onnettomuustilanteisiin ja puolustusvoimien kriittisten avainkohteiden ympäristöön kriisiaikoina.

Allekirjoittaneiden tiedon mukaan ainakaan Kirkkonummella Upinniemen laivastoaseman ja Pirkkalassa lennoston ympäristöissä väestönsuojia ei ole varattu omakotiasujille, vaan siellä edellytetään välittömiä evakuinteja kriisitilanteissa. Uusien tiiviiden asuinalueiden kaavoitukselle suoja-alueille tai niiden välittömään läheisyyteen kuten Upinniemen- Pippurnin- Kantvikin alueelle tulee käyttää suurta harkintaa erityisesti, koska alueella on vain muutamia suhteellisen kapeita ulosajovyäliä. Puolustusvoimien tiukentunutta turvallisuuskäytöstä kuvaa esim. päätös Upinniemen varuskunnan alueella asuvien siviilihenkilöiden irtisanomisesta (https://yle.fi/a/74-20171589?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=yalefiapp).

7 § viittaa EU-direktiiviin, joka sulkee pois usean eri suuronnettomuusvaaraa aiheuttavan toiminnon tai tuotantolaitoksen. Lisäksi viitataan pelastuslakiin. Pykälän kattavuus on mielestämme riittämätön koskien ao. tuotantolaitoksia ja toimintoja. Pykälässä tulisi myös viitata muihin ao. tuotantomuotoja koskeviin säädöksiin kuten esim. Ydinenergialakiin (YEL) sekä siihen liittyviin säädöksiin ja määräyksiin, jotka tulee ottaa kaavoituksessa huomioon. YEL tulee erityisen ajankohtaiseksi, kun pieniä modulaarisia ydinreaktoreita suunnitellaan eri kuntiin sijoitettavaksi. Tämän lisäksi tuotantolaitoksia ja niiden sijoitusta tulisi kaavoituksessa tarkastella myös siitä näkökulmasta, että yksittäinen tuotantolaitos ei välttämättä aiheuta suuronnettomuutta, mutta toisella alueen tuotantolaitoksella voi olla laitoksen kanssa keskinäinen vuorovaikutus, josta suuronnettomuus voi syntyä. Tällaista yhdistelmää ei tulisi sallia kaavoituksessa. Tämä ulkopuolisen toiminnan vaikutus tulee siis huomioida laissa ei pelkästään lakiesityksessä mainittujen tuotantolaitosten osalta vaan myös muiden lainsäädännön alaisten turvallisuuskriittisten laitosten ja toimintojen osalta.

Käytännössä alueidenkäyttölain valmistelussa ei ole tässä vaiheessa mahdollista säätää SMR-laitosten kaavoituksesta. Laitospaikkojen rakennettavuus-, turvallisuus- ja muut vaatimukset edellyttävät

säteilyturvakeskuksen (STUK) ja luvittavan ministeriön (TEM) ohjeistuksia siitä, kuka näitä reaktoreita saa ylipäättään rakentaa, miten ydinjätehuoltoveloite hoidetaan, minkälaiset suoja-alueet vaaditaan, minkä tyyppisistä ja tehoisista yksiköistä on kyse jne. Aiemmin Suomeen rakennettujen konventionaalisten ydinvoimaloiden lupavaatimukset eivät kaikilta osin ole sovellettavissa teknologialtaan uudentyypisille SMR-laitoksille. Ydinenergialain kokonaisuudistus on käynnissä. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle (VN/12625/2023) on lausuntokierroksella, joka päättyy 25.8.2025.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista tuotantolaitoksista ja toiminnoista kaavoituksessa. Säännöksillä pantaisiin osaltaan täytäntöön vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/18/EU (Seveso III -direktiivi) 13 artiklan maankäytön suunnittelua koskevia säännöksiä ja 15 artiklan yleisön kuulemista ja osallistumista koskevia säännöksiä.

2012/18/EU (Seveso III -direktiivi) ei huomioi esim. ionisoivan säteilyn aiheuttamaa vaaraa, koska tästä on säädelty Euratom -sopimuksen piirissä. Alueidenkäyttölaissa ei kuitenkaan tule sulkea pois myös muita tuotantolaitoksia, jotka voivat aiheuttaa merkittävää vaaraa ympäristölle ja joiden osalta tarvitaan myös palo- ja pelastustoimia. Varmistuttava, että nämä ovat tässä laissa tai olemassa olevassa muussa lainsäädännössä ja niiden mahdolliset riskit on huomioitava vähimmäisvaatimuksena ainakin alueidenkäyttölainsäädännön tasolla. Ydinlaitosten osalta valvova viranomainen on Säteilyturvakeskus, ei TUKES, mutta viranomaisyhteistyöhön tulisi velvoittaa ao. tahot laissa. Tämä on kokonaan jätetty lakiehdotuksessa huomioimatta. Vaikka lain valvonnasta vastaa kaksi eri ministeriötä (YM ja TEM), ovat kaavoitusasiat ympäristöministeriön vastuualuetta. Jos maakuntakaavan oikeusvaikutus poistetaan, miten varmistetaan näissä asioissa naapurikuntien ja niiden asukkaiden ja maanomistajien oikeudet mahdollisten vaaraa aiheuttavien laitosten sijainti kaavoituksessa tai siinä, että naapurikunnassa on mahdollinen suuronnettomuusriskilaitos, joka voi vaikuttaa kuntaan, jossa on myös onnettomuusriskiä aiheuttava laitos (keskinäinen vuorovaikutus onnettomuustilanteessa).

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

Viitaten luvun 1 pykälään 7 tulisi myös ympäristöministeriön ja aluekäyttöön liittyvien viranomaisten toimia yhteistyössä ja varmistua tiedonvaihdosta esim. sisäministeriön (esim. säteilyturvallisuus, väestönsuojelu), pelastusviranomaisten (ml. väestönsuojelu), työ- ja elinkeinoministeriön (ydinlaitosten luvitus) ja liikenneministeriön kanssa (puolustusministeriön lisäksi) sen varmistamiseksi, että lain tavoitteet ja sen määräykset toteutuvat alueidenkäytön suunnittelussa. Tämä viranomaisyhteistyö tulisi mainita laissa laajemmin eikä pelkästään kansallisen turvallisuuden näkökulmasta.

Aihetta käsitellään myös luvun 3 pykälässä 19, mutta ei edellä mainituista näkökohdista tai ao. viranomaisten kanssa yhteistyössä.

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Perustuslain 15 § Omaisuuden suoja tulee huomioida valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita määritettäessä. Omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Tämä koskee myös yleiskaavaa ja asemakaavaa.

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Maakuntakaavan merkitystä suhteessa yleiskaavoitukseen ja asemakaavoitukseen on pykälissä 21 ja 27 supistettu niin, että sillä vaikutetaan vain maakunnallisiin seikkoihin. Maakuntakaavassa tulee huomioida mm.

sellaiset seikat kuin maakunnan sisäiset sekä naapurimaakuntien väliset liikenneyhteydet, etteivät yksittäisen kunnan toimet aiheuta liikenneyhteyksien rakentamisen lisäämisvaatimuksia esim. asemakaavan seurauksena.

Maakuntakaavan oikeusvaikutus pitäisi huomioida asemakaavoituksessa, jos sillä on laajemmat seuraukset myös naapurikuntiin. Esimerkki maakuntakaavasta, joka noudattaa alueidenkäyttölain tavoitteita, oli vaatimus päästöttömään julkiseen kulkuyhteyteen Espoon Histan alueelle ennen kuin aluetta asemakaavoitetaan rakentamiselle. Vaihtoehtona olisi ollut Turunväylän leventäminen 6-kaistaiseksi.

24 §. Yhteisellä tietomallilla pyritään saamaan kansallisesti yhdenmukaisuutta kaavoitukseen ja parantamaan suunnittelun laatua. Tietomallin osalta huomio perusteluissa on kiinnitetty kansallisiin turvallisuusnäkökohtiin, mutta tietomallin laadunvarmistukseen ei hallituksen esityksessä ole kiinnitetty huomiota. Virheet tietomallissa aiheuttavat huonoa suunnittelua sekä saattavat vaarantaa yksityisen omistusoikeuden maanomistajien osalta.

Esimerkkinä on Espoon yleiskaavoitus, jossa tietomallin perusteella käytetyt ruutujaot ovat ristiriidassa jo hyväksytyn yleiskaavan ja uuden valmisteilla olevan yleiskaavan välillä (koskien viheralueita, jotka on yleiskaavassa viety yksityisen asutuksen päälle). Tietomallin pohjana on tietty ruutukoko, joka saattaa aiheuttaa loukkauksia yksityiseen maanomistukseen. Esim. tällaiset virheelliset lähtötiedot tulee laadunvarmistuksella poistaa tietomallista, jotta asianosaisten tehtäväksi ei jää niistä muistuttaminen kaavoitusprosessin aikana. Tietomalli (431/2023) pohjautuneen myös Maanmittauslaitoksen tietoihin ja vaikka laitos on pyrkinyt saamaan tietoonsa voimassa olevat rajapyykit, on useilla kaavoituksen kohteena olevilla uusilla alueilla puutteellisia tai epätarkkoja rajapyykkejä tonteilla tai niitä on erilaisten ulkopuolisten toimijoiden toimesta (esim. sähköverkko- ja tietoliikennekaivutyöt) siirretty pois paikoiltaan. Nämä tulevat myös aiheuttamaan tietomalliin virheitä ja huomioiden suunnitellun tietomallin käyttöönottoaikataulun näiden virheiden korjaaminen ei ehdi malliin HE:ssä mainitussa aikataulussa. Laissa 431/2023 ei ole myöskään määräyksiä Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietosisällön laadunvarmistuksesta eikä maanomistajien oikaisumahdollisuuksista virheelliseen sisältöön liittyen. Kommentteja on sisällytetty myös Luvun 5 pykälään 35.

27 § mainittu 'perusteltu syy' poiketa yleiskaavassa maakuntakaavasta on määrittelemättä.

28 § mainitun rakentamisrajoituksen tulee maakuntakaavassa huomioida myös luvun 1 pykälän 7 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttava tuotantolaitokset ja toiminnot kaavoituksessa – laitokset ml. sen mitä lausunnon antajat esittävät pykälään täydennettäväksi.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

34 §: Onko sanamuodon, **on otettava huomioon**, muuttaminen muotoon, **on kiinnitettävä erityisesti huomiota**, tulkittavissa vaatimusten lieventämisenä? Ympäristöhaittojen minimointi, vrt. Pykälän 50 kommentti

"Kohtuuton haitta maanomistajalle" tulee määritellä ulkopuolisen riippumattoman tahon toimesta, eikä sen arvioiminen voi perustua esimerkiksi kunnalliseen päätöksentekoon tai kunnan virkamiesten arvioon. Menettelytapaa ohjaavat Perustuslain 14 §:n 4 momentti ja 15 §, jotka edellyttävät yksilötason vaikutusmahdollisuutta itseä koskettavaan päätöksentekoon ja omaisuuden suoja.

35 §: Laadunvarmistuksen keskeinen tehtävä on varmistaa, että yleiskaavaluonnos, joka laitetaan esille kuntalaisten mielipiteitä varten, tulee kattaa aiempien hallintoportaiden esittämät muutokset. Pirkkalassa esille laitettun osayleiskaavaluonnoksen kuvat ovat muuttumattomat, vaikka Yhdyskuntalautakunta on esittänyt muutoksia pöytäkirjassaan ja kunnanhallitus on puoltanut YLA:n ehdotuksia. Näin menettelemällä jätetään kuntalaiset ja muut alueen maanomistajat epätietoisuuteen kuvien merkityksestä suhteessa hallintoportaiden kannanottoihin. Viittaamme myös kommentteihin tietomallista pykälässä 24, luku 4.

Esimerkiksi Pirkkalan osayleiskaavaluonnoksessa on käytetty kaavapohjaa, joka ei ole ajan tasalla. Siitä puuttui jopa 5 vuotta sitten rakennettuja rakennuksia sekä 3 vuotta sitten rakennettu kevyenliikenteenväylä. Esitystavassa pitäisi määrittää, että yleiskaava laaditaan ajantasaiselle karttapohjalle ja sillä tarkkuudella, että maan- ja tontinomistajat tunnistavat yleiskaavan vaikutukset omaan maapohjaan ja tonttiin. Monissa kunnissa kuten Karkkilassa näin on tehtykin, joten se on mahdollista. Kaavaluonnoksessa pitäisi selkeästi näkyä kiinteistöjen rajat ja tunnuksot sekä topografikartta kaavaluonnoksen alla.

38 § mainitaan, että yleiskaava korvaa alueelle aiemmin hyväksytyn yleiskaavan. Tämä voi olla maanomistajien oikeusturvan vastaista, esimerkkinä Espoon POKE yleiskaava ja Yleiskaava 2060, jotka ovat ristiriidassa keskenään ja edellyttävät jälleen maanomistajilta omaa aktiivisuutta virheiden tarkistamisen osalta. Kyseessä on Yleiskaava 2060 -luonnos, jossa on jopa laajennettu alueita, joita virheet koskevat ja joista jo esitettiin muistutuksia POKE - yleiskaavaan, joka on saatu vastikään hyväksyttyä. Aiemman yleiskaavan korvaamiselle pitäisi olla kohtuullinen aikaraja eli jos yleiskaava on vastikään hyväksytty, sitä ei voisi korvata ennen kuin määritelty määräaika (esim. 25 vuotta tai vähintään asemakaavan pykälässä 61 mainittu 13 vuotta) hyväksynnästä on kulunut. Tällaisella yleiskaavaketjutuksella on merkittävää vaikutusta alueille, joille tulee tämän pykälän perusteella jatkuvia rakennuskieltoja. Lisäksi tämä edellyttää asukkailta ja maanomistajilta jatkuvaa seurantaa ja muistutusten tekoa ilman riittävää viestintää kaavanvalmistelijoilta. Tähän epäkohtaan ei ole esitetty parannuksia lakiluonnoksessa.

39 §: Yleiskaavan ja asemakaavan valmisteluvaiheessa mahdollisesti asetettavat **rakennus- ja toimenpidekiellot aiheuttavat kiinteistöjen omistajille ja maanomistajille mahdottoman tilanteen: kiinteistöihin ei kannata investoida, kiinteistöjen myynti vaikeutuu pitkäksi ajaksi ja kiinteistöjen arvot putoavat**. Kaavaprosessit ovat nykyisellään pitkiä ja täysin kunnan resurssoinnin ja intressien kautta johdettuja, jolloin kuntalainen on todella vaikeassa asemassa. Yleiskaava laaditaan jopa 15 vuodeksi, jolloin kuntalaisen haasteet alkavat siitä. Asemakaavoitus saattaa alkaa vasta esim. 10 vuoden kuluttua. Ainut, mitä asukkaat ja maanomistajat voivat tehdä, on kommentoida suunnitelmia ja tehdä valituksia, jotka sitten myös johtavat siihen, että prosessi pitenee entisestään. **Lakiin pitäisi sisällyttää asioita, jotka auttavat kuntalaisia tilanteessa, jossa kaavoitus alkaa.** Pakkolunastuslain muutos ei auta kuntalaisia, jotka haluaisivat asua kodissaan myös jatkossa. Kuntien kaavoitus ei saa loukata yksityisen omistuksen suojaa (PL 15 §) kuten nykyisellään on mahdollista.

41 §: Uudeksi menettelyksi ehdotetaan yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittelyä. Yleiskaava ja asemakaava voitaisiin laatia yhtä aikaa ja hyväksyä samalla päätöksellä. Tässä on potentiaalisesti ongelma asukkailla ja maanomistajille tiivistetyn aikataulun vuoksi. Se asettaa suuria vaatimuksia tiedonkululle ja vuorovaikutteiselle suunnittelulle. Näin toimien myös valitusmahdollisuudet vähenevät. Tiedotuksen osalta, vrt. kommentit pykälisiin 80 - 83.

Jos laaditaan osayleiskaavaa, jonka toteuttaminen tullaan tekemään asemakaavan muutoksilla, miten asianomistajat saavat tiedon prosessin etenemisestä, jos alueella on jo voimassa oleva asemakaava? Tämä ei selviä lakiluonnoksesta.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

50 §:

Yleisenä havaintona todetaan, että asemakaavan sisältövaatimukset näyttävät kohdistuvan yksinomaan uudisrakennettavan alueen näkökulmaan ja jopa kaupunkimaisen ympäristön luomiseen. Olemassa olevan asutuksen häiriintymistä ei huomioida eikä välttämättä edes omaisuuden suojaa (PL 14 §:n 4 momentti ja 15 §). Haja-asutusalueille tai niihin rajoittuvien asemakaavojen laadintaan tarvitaan täydentävää ohjeistusta, jolla turvataan tällaisille alueille hakeutuneiden asukkaiden elinpiiriin, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Lisäksi pitäisi huomioida, että haja-asutusalueella on huoltovarmuuden vuoksi tiettyjä etuja kuten kriisitilanteissakin toimivat kaivot ja jätevesijärjestelmät.

Lähivirkistysalueiden ja virkistysreittien riittävyys ei saa perustua olemassa olevan yksityisen asutuksen pihapiiriin ja maanomistuksen käyttöön, vaan ne tulee sisällyttää kaavoittajan hallinnassa oleviin alueisiin.

Samoin kuin Yleiskaavankin kohdalla, edellytetään, ettei asemakaava saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun merkityksellistä heikkenemistä. Toistamme tässä Pykälän 34 kommentin: Pykälässä tulee todeta selkeästi kuka voi määritellä mainitut perusteet ja millä reunaehdoilla sekä millaista menettelytapaa tällaisessa tilanteessa tulee soveltaa esimerkiksi vuorovaikutteisuuden ja ristiriitatilanteiden osalta? Samoin on kirjattava asemakaavamuutoksen yhteyteen selkeästi se, että asemakaavamuutoksilla ei voi kohtuuttomasti haitata olemassa olevia rakennuksia esimerkiksi tuomalla tietä / tien levennystä lähemmäksi rakennusta kuin mitä rakennuslupia myönnettäessä on sovellettu.

Asemakaavoituksen käynnistämiseen tulisi asettaa kunnalle aikaraja sille, milloin yleiskaavasta edetään asemakaavoitukseen. Lukuun 5 tulee lisätä kunnan velvoitteeksi yleiskaavan laadinnan osana esittää aikataulu sille, kuinka yleiskaavaehdotus kokonaisuudessaan etenee asemakaavoitukseen. Yleiskaavan alueella olevat asemakaavat tulee olla hyväksyttynä 3 vuoden kuluessa yleiskaavan hyväksynnästä tai muuten yleiskaava raukeaa ko. alueiden osalta. Vain näin toimimalla voidaan antaa yleiskaavan alueella olevien kiinteistöjen omistajille jotain näkyvyyttä tulevaisuuteen.

Geologian tutkimuskeskukselta ei pyydetty lausuntoa tähän lakiesitykseen. Turvalliseen elinympäristöön kuuluvat kiinteästi ympäristö- ja rakennusgeologiset erityispiirteet. Ne tulisi tietenkin huomioida jo yleiskaavavaiheessa, mutta asemakaavoituksen yhteydessä ympäristöterveellisyyteen ja rakennettavuuteen liittyviä selvityksiä tulee tarkentaa, kun rakennusmäärään ja -tyyppiin asetetut tavoitteet on määritetty. Näillä ratkaisuilla on suora vaikutus rakentamiskäytäntöihin kuten perustusten rakentamistapaan ja syvyyteen, maaperän kantokykyyn ja stabilointitarpeeseen. Mitä syvemmälle tai laajemmin maa- ja kallioperää käsitellään, sitä suuremmaksi kasvaa riski, että saavutetaan maakerroksia, joissa on luontaisesti haitallisia pitoisuuksia (esim. arseeni, uraani ja muut raskasmetallit, radon). Puhdas pintamaa ei ole riittävä oletus turvalliselle rakentamiselle. Potentiaalisimmat riskialueet voidaan tunnistaa verraten hyvin sektoritutkimuslaitosten (Geologian tutkimuskeskus, Suomen ympäristökeskus) aineistojen perusteella. Tällaisilla alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota tarkentaviin ympäristögeokemiallisiin tutkimuksiin. Myös muualla vastaavat selvitykset tulee tehdä vähintään pistokoeluonteisesti koko sille alueelle ja syvyydelle, jolle maan käsittely ylettyy.

Ilmastonmuutoksella on suoria vaikutuksia sekä maaperän että kallioperän rakennettavuuteen sekä alueiden tulvariskeihin. Kyse on esimerkiksi maaperän kantavuuden muutoksesta, penkereiden stabiilisuudesta sekä pinta- että pohjavesien hydrogeologiasta. Kokemusperäinen tai vanhojen standardien mukainen suunnittelu ei enää tulevaisuudessa toimi suunnittelun pohjana. Yhteistyössä asiantuntijaorganisaatioiden kanssa tulee laatia päivityksiä siihen, miten lisääntynyt sadanta ja roudattomat talvet huomioidaan ja miten merkittävimmät riskialueet tunnistetaan. Edelleen tulee arvioida, mikä suunnitellun rakentamisen vaikutus (kuormitus, maanleikkaukset) on luonnontilaiseen olosuhteeseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Viime vuosilta on useita esimerkkejä Norjasta (https://fi.wikipedia.org/wiki/Gjerdrumin_maanvy%C3%B6ry_2020), Ruotsista ja Suomesta (<https://www.ts.fi/uutiset/5425779>; <https://www.is.fi/tampereen-seutu/art-2000008313216.html>) vakavista maanvyöryistä, jotka ovat johtaneet kuolonuhreihin ja suuriin taloudellisiin menetyksiin. Yhteisenä nimittäjänä näissä tapahtumissa on ollut runsastunut sadanta ja ylimitoitettu maankäyttö suhteessa alun perin suunnitteluperusteena käytettyyn maaperän luontaiseen kantokykyyn.

Riskien ennakointiin tähtäävät selvitykset tulee tehdä jo yleiskaavavaiheessa, jolloin maankäytön suunnittelua ohjaavat toimet voidaan ottaa käyttöön mahdollisemman varhaisessa vaiheessa. Työtä pitää kuitenkin jatkaa myös asemakaavaa laadittaessa. Käytännön tasolla on lukuisia esimerkkejä siitä, että kohdetutkimukset eivät ole esimerkiksi rakennettavuuden kannalta riittäviä laadultaan tai resurssoinneiltaan tai niitä ei osata teettää/tehdä. Ikään kuin hyväksytään se, että lisärahoituksella voidaan korjata mahdolliset virheet esimerkiksi vaativampia pohjaratkaisuja tarvittaessa.

Merkittävä maanrakennus saattaa altistaa geokemiallisesti reaktiivista maamassaa sadevesien ja hulevesien vaikutukselle, joten näissä tapauksissa pintavesien käsittelyssä tulee huomioida geokemiallinen kuormitus sekä paikallisessa että valuma-aluemittakaavassa.

51 §:

Pykälän 51, 1. momentin mukaan asemakaavan tulisi perustua maastoa kuvaavaan pohjakarttaan.

Momentti tulisi muuttaa muotoon (lisäykset punaisella):

Asemakaavan tulisi perustua maastoa **ja maanomistusta selkeästi** kuvaavaan **ja oikeaan tietoon perustuvaan** pohjakarttaan, jossa on erikseen erotettu kunnan ja valtion omistamat kiinteistöt yksityisistä kiinteistöistä. **Selkeän pohjakartan vaatimus koskee myös julkisesti nähtäville asetettua aineistoa.**

Nykyään käytössä olevien paikkatietotyökalujen aikakaudella ei kaavoituksen missään vaiheissa pitäisi enää olla tarpeen rajata kaavakohteita 'suurella pensselillä', vaan voidaan käyttää niiden tarjoamaa tarkkuutta. Tämä tietenkin edellyttää sitä, että taustatyö on huolellista ja tehdään tarvittavia maastokäyntejä yhdessä maanomistajien kanssa ennen kuin kaavaluonnos julkaistaan.

55 §: Soveltuvat kommentit samat kuin pykälään 24 luvussa 5.

57 §: Maanalaisia tiloja ei voi rakentaa ilman tiettyjä teknisiä yhteyksiä maanpinnalle (ilmastointi, kulkuyhteydet). Lisäksi maanalaisiin tiloihin voi liittyä muita maanpäällisiä ja maanalaisia vaikutuksia (kuten pohjaveden alenemat, kallioperän/maaperän vakausergelmat). Tämän pykälän tulisi sisältää selkeämpiä rajoituksia esim. liikennetunneleihin tai maanalaisiin säiliöihin, jotka eivät edellytä asemakaava-alueella maanpäällisiä yhteyksiä. Muut maanalaiset tilat tulee sisällyttää asemakaavoitukseen huomioiden niiden käyttötarkoituksen ja huomioida myös pykälän 58 vaatimukset.

58 §: Millä tavoin määritellään ja mikä viranomaisen on vastuussa maiseman, luontoarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen merkittävyyden arvioinnista? Miten määritellään, mikä on maanomistajalle tai rakennuskohteen omistajalle 'kohtuullinen' suojelumääräys (vrt. PL 14 §:n 4 momentti ja 15 §)?

59 §: Soveltuvat kommentit samat kuin pykälään 39 luvussa 5.

Asemakaavan muutoksia alueella, jossa on olemassa oleva rakennuskanta, joka on rakennettu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti, ei tule automaattisesti sallia, jos muutokset eivät kunnioita alueen alkuperäistä rakennuskantaa ja tontteja, jotka perustuvat muutosajankohtaa edeltävään voimassa olevaan asemakaavaan.

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset ja

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Luvut 8 ja 9 käsittelevät tuuli- ja aurinkoenergian tuotantolaitoksien alueiden käyttöä.

Teknologianeutraaliusvaatimuksen perusteella tulisi kaikki maa-alaa laajemmin käyttävät energiatuotantomuodot ja energiavarastot määritellä samassa laissa tai viittauksella niihin lakeihin, joiden perusteella ao. laitokset sisällytetään alueiden käyttölain piiriin ja kaavoitetaan.

Tuuli- ja aurinkoenergiamuotojen alueiden käyttöä varten tarvitaan oma lainsäädäntönsä, jossa huomioidaan niiden erityispiirteet maankäytön ja ympäristövaikutusten osalta. Tällaiseen lakiin voidaan sisällyttää myös muita vastaavia tuotantolaitoksia kuten esim. datakeskuksia tai vihreän vedyn laitoksia jne. Alueidenkäyttölain ei tulisi sisältää tämän tyyppisiä yksittäisiä laitoksia osana tätä lakia.

Sisältövaatimuksissa tulee edellyttää merkittävän maanrakennuksen (perustukset, tiestöt, voimalinjat) vuoksi myös maaperän ja kallioperän ympäristögeokemiallisten ja rakennusgeologisten vaikutusten arviointia sekä puiston että sen valuma-alueen osalta (vrt. §50). Itseasiassa, rakentamisesta johtuva ympäristön pilaantuminen voi olla laajempaa ja pitkäkestoisempaa kuin tuulivoimapuiston elinkaareen aikainen maisemavaikutus.

Yleiskaavassa tulee olla selkeästi merkittynä se, kuinka sähkönsiirto- ja huoltoyhteydet tuuli- ja aurinkopuistoista suunnitellaan rakennettavaksi. Maan- ja kiinteistöjen omistajilla siirto- ja huoltoyhteyksien varrelta tulee olla osallistumismahdollisuus asianosaisina yleiskaavaprosessiin riittävän aikaisessa vaiheessa ennen kaavaluonnoksen julkaisua.

Kaavamerkintä ”uusiutuvan energian alue” olisi jaettava kahteen osaan siten, että kaavamerkinnästä käy ilmi, suunnitellaanko alueelle aurinkovoimaa vai tuulivoimaa vai jotain muuta uusiutuvaa tai hiilineutraalia energian tuotantoa, koska näillä eri energiantuottotavoilla on merkittävät erilaiset vaikutukset lähellä olevaan asuntokantaan ja muuhun toimintaan.

Erilliskommentti lukuun 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Mikäli aurinkovoimakentän rakentamiseen liittyy merkittävää maaperän muokkausta, tulee pykälään 68 ehdotettua sisältövaatimusten täydennystä soveltaa myös tässä yhteydessä.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

80 §, 81 §, 83 §: Kaavan laativan viranomaisen tiedotusvelvollisuus osallisille on nykyisin mukaan liian rajallinen, jotta osalliset saisivat tiedon ajoissa. Aiemmin mainitut kaavoituskatsaukset ovat yksi keino ja ne tulisi säilyttää kuntien velvoitteena. Ne eivät nykyisinkään ilmesty riittävän tiheästi, jotta mielipiteen/huomautuksen tai muistutuksen antamiseen oikeutetut ehtisivät saada tiedon kaavaluonnoksen nähtävillä olost. Kaava-aineistot ovat nykyisin myös hyvin laajoja, joten niihin perehtyminen vaatii kaiken käytettävissä olevan ajan. Paras väylä on suora ilmoittaminen maanomistajille postitse. Yhtenä mahdollisuutena myös suomi.fi viestit niille suostumuksensa antaneille. Maanmittauslaitoksella on rekisterit maanomistusolosuhteista ja kunnilla kiinteistöverotiedot, joten maanomistajien tavoittaminen on helppoa. Monissa kunnissa kuten Karkkilassa tiedotus hoidetaan esimerkiksi siten, että maanmittauslaitos antaa suoraan kiinteistönomistajien yhteystiedot kaava-alueelta ja kaikille lähetetään kirje postitse.

Vuorovaikutteisuus on ensiarvoisen tärkeää, mutta YM:n raportin (2019/33) perusteella tieto kaavoituksesta saavuttaa asukkaat liian usein liian myöhäisessä vaiheessa. Eri tahot kuten EK esittävät verkkotiedonantojen riittävän, mutta pienmaanomistajat ja asukkaat eivät ole samanlaisessa tilanteessa verkkotiedonantojen suhteen kuin työkseen edunvalvontaa harjoittavat tahot. Siksi tiedotusvelvoitteita tulisi laajentaa eikä supistaa ja kiinnittää myös erityistä huomiota yleistajuiseen viestintään.

HE:ssä esitetään niukennettavaksi entisestään kunnan tiedotusvelvoitetta kaavoituksesta asioiden vireillä olost. Osassa kunnista jaetaan kuntalaisille säännöllisiä kaavoituskatsauksia joko erillisenä tai kunnan tiedotuslehdessä, jolloin alueen maanomistajat voivat saada tietoa kaavoitus suunnitelmista. Näin ei kuitenkaan toimita kaikissa kunnissa (esim. Kirkkonummella). Tämän tiedottamisen ulkopuolelle jäävät kuitenkin kunnan ulkopuoliset maanomistajat. Lakiesityksen tavoitteen täyttymiseksi maanomistajien tiedotusta tulee parantaa sen sijaan, että tiedotusvelvoitteita vähennetään. Tämä on jo maanomistajien oikeusturvankin vuoksi välttämätöntä, etenkin kun HESSä valitusmahdollisuuksia on tarkoitus vähentää ja valitusaikaa lyhentää.

Tiedoksiantoa pitää vahvistaa asianosaisten henkilökohtaisella tavoittamisella vireilletulosta lähtien, mutta varsinkin siinä vaiheessa, kun vaikutukset kohdistuvat kiinteistöön ja sen maankäyttöön tai rakennusoikeuteen. Yhteydenotto pitää uusia aina, kun kaavoitus etenee vaiheesta toiseen. Näin varmistetaan asianosaisten oikeusturva eri elämäntilanteissa ja siinäkin tapauksessa, että henkilön oma toimintakyky ei anna edellytyksiä monimutkaisempien asioiden seurantaan. Kyse on useimmiten yksityisten ihmisten tärkeimmästä omaisuudesta ja elämän laatuun keskeisesti vaikuttavista asioista. Sitä ei julkinen valtakaa saisi ohittaa kevyesti. Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön

mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi 15 § takaa jokaiselle kansalaisen omaisuuden suojan ja yleisen edun vaatiessa, täyden korvauksen luovutetusta omaisuudesta.

Kunnilla ja kaupungeilla on kaikki työkalut tehdä riittävää henkilökohtaisen tason tiedottamista eri kanavien kautta (posti, sähköposti) kuten nytkin pitäisi jo tehdä ulkopaikkakuntalaisille (§84). Ilmoitus ehkä vain viikkoa ennen nähtäville asettamista kuulostaa kuitenkin nykyisen postinjakelun aikakaudella aivan liian lyhyeltä. Paremman tiedottamisen kustannukset eivät ole kohtuuttomia kaavoitustoiminnan muihin kuluihin nähden. Sen sijaan kohtuuttomana voidaan pitää vaatimusta, jonka mukaan asianosaisten tulisi ymmärtää ja kyetä seuraamaan oikea-aikaisesti kunnan/kaupungin tiedotuskanavia (14 vrk) tai paikallislehtiä. Tätä menettelytapaa voidaan mielestämme pitää vanhentuneena, aikansa eläneenä jäänteinä.

Valituksiin johtaneita esimerkkejä on paljon siitä, ettei tiedottaminen ole tavoittanut ihmisiä ja heitä kipeästikin koskettavat kaavakysymykset ovat tulleet heille täydellisenä yllätyksenä. Tiedonkulku on tunnistettu kipupisteeksi myös ympäristöministeriön selvityksessä (YMPÄRISTÖMINISTERIÖN JULKAISUJA 2019:33). Kyse on viime kädessä myös asukkaiden yhdenvertaisuudesta. Ei ole hyväksyttävää, että tavalla tai toisella syntyneet yhteydet kunnan/kaupungin hallintoon tuovat joillekin paremmat mahdollisuudet tiedonsaantiin ja vaikuttamiseen kaavoituksen sisältöön. Tosin kaavaluonnoksen esillepanoversio ei välttämättä nykyisin edes sisällä kaikkia muutoksia, joita kunnan päättävät tahot olivat esittäneet ennen kaavaluonnoksen esillepanoa (esimerkki Pirkkalasta).

Myös kaava-aineistojen löytämisessä kuntien tietoverkoista on ollut ongelmia, vaikka niitä tietäisi etsiäkin. Vieläkin suurempi haaste liittyy kaava-aineistoissa käytettyyn hallintokieleen. Käsitteet ovat asiaan vihkiytymättömälle usein epäselviä, joten konkretiaan on vaikea päästä käsiksi. Senkin vuoksi kaavoittajan ja osallisten vuorovaikutustilaisuuksia tulee järjestää useammin kuin nykyään on ollut monissa kunnissa tapana.

Osa kunnista on kuvannut kaavoitusprosessin hyvin. Sama velvoite tulisi laajentaa kaikkiin kuntiin. Seuraavassa ehdotamme prosessiin korjauksia tilanteen parantamiseksi osana uutta lakia.

Kaavoitusprosessin **alkuvaiheen kuvaus** ja terminologia:

- a. Tausta/nykytila: Kaavoittaja laatii version, joka toimitetaan yhdyskuntalautakunnan (YLA) käsittelyyn. Vasta, kun YLA:n kunnanhallitukselle lähettämä versio tulee kunnanhallituksen päätöksellä esille, syntyy Kaavaluonnos. Ymmärtääkseni nykyisen lain säädökset alkavat vasta tästä koska teksteissä viitataan "luonnos" ja myös sanaa "valmisteluvaihe" on käytetty ajanjaksoon, kun luonnos on julkaistu.
- b. **Korjaustarve**
Prosessi, terminologia ja säännöstö puuttuvat siitä vaiheesta, ennen kuin on olemassa "luonnos"-niminen versio – olkoon tässä vaikka "versio 0.5". Versio 0.5 osalta puuttuu säännöt, kuinka kaavoituksen piirissä olevia kiinteistönomistajia, maanomistajia, yrittäjiä (eli kaikkia niitä, joiden omaisuutta tai toimeentuloa on kaavoituksen piirissä) osallistetaan prosessiin. Tämä vaihe tarvitsisi oman osallistamis- ja viestintäsuunnitelmansa.
- c. **Lisäystarve**
Osallistamis- ja viestintäsuunnitelmasta sekä Versio 0.5 ajalta että ajalta, kun luonnos on julkaistu, pitää määrittää se, miten kuntalaisille tiedotetaan prosessin aloittamisesta, vaikuttamismahdollisuuksista, etenemisestä ja tehdyistä toimenpiteistä. Yleiskaavan valmisteluvaiheen aloittamiseen liittyvistä rakennuskiellosta tai toimenpiderajoituksesta tulee tiedottaa kaikkia yleiskaava-alueen kiinteistöjen ja maanomistajia.
Esimerkki: Pirkkalan Eskolantiellä yksi naapuri sai tiedon näistä rajoitteista, kun oli laittamassa taloa myyntiin miehen menehdyttyä ja ostaja olisi tehnyt muutoksia. Koska muutoksia ei voinut tehdä, ostaja vetäytyi. Eskolantien asukkaille ei kukaan kertonut, eikä ole vielä maininnut asiasta, mutta naapurin saaman tiedon mukaan he ovat siis ilmeisesti toimenpiderajoitusten alueella.

88 § ja 89 §: Yleiskaavaehdotusta laadittaessa tulisi hyödyntää valtion sektoritutkimuslaitosten aineistoja ja asiantuntijoita mm. ympäristögeokemiaan (luontainen ja antropogeeninen vaikutus), maaperän

rakennettavuuteen, pohjavesien ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin tai erilaisiin suojelutarpeisiin liittyvissä kysymyksissä. Kokeneemmat konsultit osaavat näitä tietoja hakea ja soveltaa, mutta se ei ole kuitenkaan aina itsestään selvää. Vähintäänkin sektoritutkimuslaitoksilta tulisi pyytää lausuntoa yleiskaavasta tai sen lähtökohdista. Mainittakoon, että ainakaan Geologian tutkimuslaitokselta ei ole pyydetty lausuntoa tähän lakiesitykseen, vaikka maankäytössä on lukuisia liittymäkohtia geologisiin ominaisuuksiin, joiden huomioiminen kaavoituksessa säästää kustannuksia ja jopa ympäristölle haitallisia kaavoitusratkaisuja.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

96 §: Kansalliseen kaupunkipuistoon osoitetaan ("**ensi sijassa**" **poistetaan**) kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Muut alueet maanomistajan suostumuksella.

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa koskevat säännökset

107 §, 108 §, 109 §: Tiedot lähetetään kaikille kaava-alueen maanomistajille postitse tai Suomi.fi -viestillä (heille, jotka ovat antaneet suostumuksen Suomi.fi-palvelussa).

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Esitämme, että pykälä 111 poistetaan kokonaan. Muutoksenhakuoikeuden ja valitusoikeuden ja käsittelyn tulee olla kaikilla asianosaisilla yhtäläinen. Suomi on jo lähes hiilineutraali energiantuotannolta, joten erityiseen kiireellisyyteen ei ole perustetta etenkään, kun kaavoitusta tullaan hakemaan sellaisillekin laitoksille, joilla ei ole aikaisempaa käyttöhistoriaa Suomessa. Valitusmenettelyn pitäisi olla kaikille tasapuolinen. Lisäksi teknologianeutraalisuutta ei ole tässä huomioitu. Tuulivoimaloiden, aurinkovoimaloiden ja monet pienten modulaaristen ydinreaktoreiden tekniset ja jätehuoltoratkaisut ovat vielä vajavaisia, eikä niitä ole laissa säädelty. Yleiskaavoituksessa tulee edellyttää näiden kaikkien energiaratkaisujen käytöstä poistoa ja jätehuoltoa koskevien aluesuunnitelmien esittämistä osana kaavoitusta ennen energiatuotantolaitoksen rakentamista.

Kiireellisyysperusteena vetoaminen uusiutuvan energian rakentamisvaiheiden tuottaman investointitulon merkittävyyteen on mielestämme lyhytnäköinen peruste suhteutettuna parin vuosikymmenen pituiseen tuotantovaiheeseen, jolloin tuotot yhteiskunnalle muodostuvat voimakkaasti vaihtelevasta energiantuotannosta ja kiinteistöveroista. Yhteiskunnallisen merkittävyyden arvioinnissa on huomioitava kantaverkon vahvistamisen kulut, siihen sitoutuva maankäyttö, vaikutukset ympäristöön ja säätövoiman lisäämistarve sekä lopulta myös käytöstä poistamisen kulut.

114 §: Asianosaisuus ja valitusoikeus tulee edelleen säilyttää rekisteröidyillä paikallisilla yhteisöillä sekä ao. yhteisöjen kattojärjestöillä kuten esimerkiksi Suomen Omakotiliitolla, koska ne toimivat asukkaiden edunvalvojina ja tarjoavat asiantuntemusta, joka asukkailta itseltään usein puuttuu. Tämä mahdollistaa Perustuslain 14 §:n 4 momentin säätämää yksilön vaikutusmahdollisuutta vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon. Nähtävillä oloajan jälkeen kaavaehdotukseen tehtyjen muutosten arvioinnista yhteisön

valitusoikeuden ehtona tulee luopua. Oikeus tulee olla riippumatta siitä, onko yleiskaavavaiheessa tehty muistutus vai ei, koska asukas ei ole välttämättä saanut tietoa kaavan nähtävillä olost. Määrittelemätön harkintavalta mahdollisten muutosten laadusta hämärtää prosessia.

115 §: Tiedottamiseen samat kommentit kuin pykäliin 80-83.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

Ei kommentteja

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

119 §: Miten määritellään 'vähäinen tarkistus'?

124 §: Ydinvoiman osalta oltava linkki työn alla olevaan Ydinenergiain päivitykseen ja sen määräyksiin voimalaitosten paikanvalintakriteereistä ja rakennusvaatimuksista. **Lisäksi termi ydinvoima tulisi korjata muotoon ydinenergia, koska ydinvoimalaitoksiin liittyy muitakin laitoksia kuin itse voimala.**

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Ei kommentteja

Liite 1. Allekirjoitukset (erilliset sivut)

Lounais-Kirkkonummen asukasyhdistys ry
Pilvijärven Pienkiinteistöyhdistys ry
DI Marja-Leena Siltakorpi, Pirkkala
DI Marjatta Palmu, Espoo/Rauma
Professori, FT Kirsti Loukola-Ruskeeniemi, Kirkkonummi
Geologi, FK Timo Ruskeeniemi, Kirkkonummi

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Lounais-Kirkkonummen asukasyhdistys ry –
Syd-Västra Kyrkslätt invånarföreningen rf

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Lounais-Kirkkonummen asukasyhdistys ry – Syd-Västra Kyrkslätt invånarföreningen rf

Hallitus

psta Sami Virta, sihteeri

Kirkkonummi 11.7.2025

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Pilvijärven Pienkiinteistöyhdistys ry

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Pilvijärven Pienkiinteistöyhdistys ry
Hallitus

psta Nina Halme, sihteeri

Kirkkonummi 11.7.2025

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Marjatta Palmu

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKAYTTOLAIKSI

Marjatta Palmu, Dipl.ins., MBA

Espoo/Rauma

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Marja-Leena Siltakorpi

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Marja-Leena Siltakorpi, Dipl.ins.

Pirkkala

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Kirsti Loukola-Ruskeeniemi

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Kirsti Loukola-Ruskeeniemi, FT, professori

Kirkkonummi

Lausunto 11.7.2025

Allekirjoitussivu
Timo Ruskeeniemi

Asia: VN/26856/2023

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE UUDEKSI ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI

Timo Ruskeeniemi, geologi, FK

Kirkkonummi